THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 765 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Established 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

מר. בענעטס בודזשעט

פרעמיער און פינאַנץ מיניסטער ר. ב. בענעט האָט מיט זיין ערשטן בודזשעט געהאַט די שווערסטע אויפגאַבע וואָס א פינאַנץ מיניסטער קאָן האָבן. עס איז זייער אנגענעם פאַר א פינאַנץ־מיניסטער צו קומען מיט א באַלאַנסירטן בודזשעט און מיט דער בשורה פון געשניטענע שטייערן. עס איז אָבער זייער ניט באַקוועם צו ספּראָוזען זיך מיט ריזיקע דעפיציטן און ארויפלייגן נייע שטייערן. באַזונדערס ווען דאָס איז דער ערשטער בודזשעט פונ'ם באַטרעפנדיקן פינאַנץ־מיניסטער.

אַלע האָבן אָבער געוואוסט שוין פריער פון דעם דעפיציט, און אַלע האָבן פאַרשטאַנען, אז נייע שטייערן זיינען אומפאַרמיידלאַך. און אַלע פאַרשטייען אויך, אז דער דעפיציט איז הויפּטזאַכלאַך א רעזולטאַט פון די אַלגעמיינע עקאָנאָמישע אומשטענדן, און וועלכע רעגירונג וואָלט ניט געווען איצט אין לאַנד וואָלט זי אים ניט אויסגעמידן, — כאָטש די אָפּאָזיציע קאָן באַהויפּטן, אז זי וואָלט, מיט איר פּאָליטיק, געקאָנט עטוואָס פאַרבעסערן די לאַגע און פאַרקלענערן דעם דעפיציט.

יעדנפאַלס, ווי די לאַגע איז, האָבן מיר געדאַרפט דערוואַטן די נייע שטייערן, און מיר קאָנען ניט האָבן קיין טענות צו דער רעגירונג, וואָס זי האָט אזעלכע בכלל איינגעפירט: זי מוז דאָך דעקן די הוצאות פון דער לאַנד פאַרוואַלטונג, וועלכע זיינען מיט'ן פאַל פון די הכנסות דוקא געוואַקסן, טאַקע צוליב דער עקאָנאָמישער געדריקטקייט אין לאַנד. און, ווי מר. בענעט האָט אין זיין בודזשעט רעדע ניט באַטאָנט די נויטווענדיקייט פון שפּאָרזאַמקייט, מוזן מיר אָבער באַגרייפן, אז דוקא אין אזא עקאָנאָמישן מצב וואָלט געווען שעדלאַך פאַר'ן לאַנד צו טרייבן די שפּאַרזאַמקייט.

די פראַגע איז בלויז, ווי די נייע שטייערן זיינען פאַרטיילט געוואָרן און ווער וועט דאַרפן זיי טראָגן אויף זיינע פּלייצעס. — צי די עלעמענטן וואָס קאָנען דאָס אַמאָלייכטסטן באַהויפּטן, צי די אַלגעמיינע באַפעלקערונג, וואָס קאָן אזוי לייכט ניט טראָגן די שווערע לאַסט.

פון אָט דעם שטאַנדפּונקט איז מר. בענעט בודזשעט געווען אַן אַנטוישונג. די מייסטע פון זיינע נייע שטייערן וועלן העכערן די פּרייזן פון אַרטיקלען פאַר'ן מאַסן געברויכער. אין איין פאַל זיינען געהעכערט געוואָרן די שטייערן פון פאַרמענלאַכע מעגען, — מיר מיינען די העכערונג פונ'ם שטייער אויף קראַפטאַרצייעס פון 8 ביז 10 פּראָצענט.

דערפאַר אָבער איז פאַרקלענערט געוואָרן דער הכנסה שטייער פון די גאַר גרויסע הכנסות פון א מאַקסימום פון 49 פּראָצענט ביז א מאַקסימום פון 25 פּראָצענט. כדי דאָס אָפּצומאַכן, איז פאַרגרעסערט געוואָרן דער שטייער אויף די מיטעלע הכנסות, צווישן 10 און 40 טויזנט דאָלאַר. מר. בענעט האָט אָבער דערפאַר פאַרגיטיקט דעם נאָך קלענערן פאַרדיענער, פאַרגרעסער רנדיק די אויסגעשלאָסענע פון הכנסה שטייער פאַרדיענסטן פאַר פאַמיליען מענען פון דריי צו דריי־מיט־א־האַלבן טויזנט דאָלאַר.

די נייע שטייערן וואָס דער מאַסן־געברויכער וועט באַזונדערס פילן, וועלן זיין: דער פאַרקויף שטייער וואָס איז געהעכערט געוואָרן פון 1 פּראָצענט צו 4 פּראָצענט וועט באַווירקן כמעט יעדן געברויך אַרטיקל; דער געהעכערטער פּאָסט טאַריף; דער באַניטער שטייער פון 2 סענט אויף טשעקס אונטער 10 דאָל.. און די צאָלרייכע טאַריף העכערונגען, איינשליסנדיק דעם טאַריף אויף טיי וואָס איז מיט צוויי יאָר צוריק אָפּגעשאַפן געוואָרן.

* * * *

וואָס איז שייך דער רעוויזיע פון די טאַריפן, איז זי דערווייל ניט געגאַנגען אזוי ווייט ווי מען האָט געקאָנט דערוואַרטן. ווי מר. בענעט האָט עס דערקלערט, האָט ער נאָך קיין צייט ניט געהאַט ארומצוגעמען אַלע אויספּאַרט ארבייטלען, — וואָס מיינט, אז ער וועט מיט דער צייט קומען צו די, וואָס זיינען דערווייל ניט געענדערט.

בנוגע דער טאַריף פּאָליטיק איז דאָ, ווי באַקאַנט, א טיפער חלוק־הדעות, צי טאַריפן זיינען געווען פאַר'ן עקאָנאָמישן לעבן פון א לאַנד, צי שעדלאַך. קיינער קאָן אָבער ניט לייקענען מר. בענעטס רעכט צו גיין מיט די טאַריפן אזוי הויך ווי'ער געפינט עס פאַר נויטיק, — זיין הויכע טאַריפן פּאָליטיק האָט ער גאַנץ שאַרף באַטאָנט פאַראיאַרן בעת דעם וואָל קאַמפּיין, און דאָס לאַנד האָט אים געגעבן א פרייע האַנט צו האַנדלען אין דער הינזיכט ווי ער פאַרשטייט.

זיינע העכערע טאַריפן האָט פרעמיער בענעט הויפּטזאַכלאַך געצילט "קעגן יענע לענדער, וואָס האָבן אַוועקגעשטעלט הויכע טאַריפן וועגן קעגן קאַנאַדער אימפּאָרטן". די דאָזיקע טאַריפן וועלן נאַטירלאַכערווייז באַזונדערס שווער טרעפן דעם אַמעריקאַנער האַנדל. אונזער שכנה, מיט איר אייגענער טאַריפן פּאָליטיק, האָט פון אונז זיכער כשר פאַרדינט אזא באַהאַנדלונג. די פראַגע איז בלויז, אויב דער קאַנאַדער געברויכער וועט ניט דאַרפן ליידן דערפון, — און דאָס גלויבן מיר, וועט ווערן קלערער נאָכדעם ווי די נייע טאַריפן וועלן אַנאַליזירט ווערן, די אָפּאָזיציע וועט מאַכן אירע דערקלערונגען.

* * *

דער פרעמיער מיניסטער האָט אין זיין בודזשעט רעדע נאַטירלאַך ניט געקאָנט פאַרבייגיין ניט באַרירנדיק די לאַגע פונ'ם מערב קאַנאַדער פאַר־מער.

דערווייל האָט ער צוגעזאָגט פאַר'ן פאַרמער א סובסידיע פון פינף סענט א בושל אין פון די פראַכט הוצאות. דאָס הייסט, אז די רע־גירונג וועט פון איר קעשענע צאָלן די איינזאַמען פינף סענט פאַר יעדן בושל עקספּאָרטירטע וויץ. וואָס וועט פאַר'ן פאַרמער איינשפּאָרן 50 דאָלאַר אויף א מיליאָן־בושלדיקן וואַגאָן וויץ.

דאָס איז זיכער א באַדייטנדיקער בייטראָג פאַר'ן וואוילזיין פון די פאַרמערס. וואָס וועט אין א געוויסער מאָס אָפּמאַכן פאַר זיי דעם פאַרלוסט פאַראורזאַכט צו זיי, זיי געברויכער, דורך די הויכע טאַריפן. אָבער דאָס באַ־ציט זיך אָבער פאַרס בלויז אויף די פאַרמערס. וואָס וועלן האָבן וויץ צו פאַרקויפן פאַר עקספּאָרט. ליידער זיינען די איסזיכטן ביי איצטיקן מאָמענט אזעלכע, אז א סך פאַרמערס קאָן ניט האָבן קיין וויץ: זאָל די איצטיקע טריקעניש אָנהאַלטן נאָך איבסיל, וועט די צאָל פון אזעלכע האָבן מיר מורא, זיין גאַר באַדייטנד.

דער פרעמיער מיניסטער, ווי ס'איז געווען צו זעען פון זיין רעדע, פאַרזעט ניט די דאָזיקע מעגלאַכקייט. ער דערמאָנט, אז עפּעס וועט דאַרפן געטאָן ווערן בנוגע יענע פאַרמערס, כאָטש ער האָט דערווייל קיין קאָנקרעטע פּלענער ניט אָנגעצייכנט. ס'איז נאָך טאָקע צו פרי פאַר דעם. נאָך איידער מען ווייס געניי וואָס די לאַגע וועט זיין.

* * * *

פון די אַנדערע וויכטיקערע פונקטן פונ'ם בודזשעט איז פון באַזונדער אינטערעס דעם פרעמיער מיניסטערס מעלדונג, אז די פעדעראַלע רעגירונג געמט אויף זיך בייצוטראָגן 75 פּראָצענט פונ'ם עלטער־פענסיע פאָנד, אַנ־שטאָט די 50 פּראָצענט וואָס זי האָט ביז איצט בייגעטראָגן.

די פראַגע האָט שטאַרק אינטערעסירט די פּראָווינצן און מוניציפּאַלי־טעטן, וועלכע קעניסן פון אָט דער פאַרגרעסערונג פונ'ם בייטראָג פון דער פעדעראַלער רעגירונג. מען מוז אָבער זאָגן, אז דער אַנאָנס וועט פון די באַ־טרעפנדיקע צדדים ניט אייפגענומען ווערן מיט באַזונדער באַגייסטערונג: מען האָט דערווארט, אז די רעגירונג זאָל גיין ווייטער אין דער הינזיכט.

צי דאָס האָט געהאַט א גרונט, צי ניט, אָבער דער איינדרוק איז געווען, אז מר. בענעט האָט צוגעזאָגט אויבערצוגעמען אינגאַנצן די עלטער־פענסיע צאָלונגען פאַר דער פעדעראַלער רעגירונג, איבערלאָזנדיק בלויז פינף פּראָצענט פאַר די פּראָווינצן, כדי צופרידן שטעלן געוויסע תנאים פון דער קאָנסטיטו־ציע. פרעמיער ברעקין, פון מאַניטאָבאַ, האָט אפילו געבויט זיין בודזשעט מיט אַן אויג אויף דעם, אַסיגנירנדיק בלויז פינף פּראָצענט פון דער סומע גוי־טיק פאַר עלטער־פענסיע אין דער פּראָווינץ.

— 4 —

"כל דצריך ייתי"

דער יאָר 1896 איז א וויכטיקער אין דער געשיכטע פון קאָלאָניזאַציע אין מערב קאַנאַדע, ווייל אין יענעם יאָר איז קליפאָרד סיפטאָן געוואָרן מיניסטער אין דער אינערלאַכע אָנגעלעגנהייטן אין קאַ־נאַדע און ער האָט איינגעפירט אין קאַנאַ־דע די פּאָליטיק פון דער "אָפּען דאָר" פאַר אימיגראַציע. ריכטיקער האָט מען דאָס געדאַרפט רופן די "לעסיי־פעיר" פּאָליטיק, ווייל דער הויפּט פּרינציפּ פון דער פּאָליטיק איז געווען צו לאָזן אָפּן די טיר פאַר אימיגראַנטן אָבער ניט צו דירן א פינגער צו באַשיצן די אימי־גראַנטן אַדער העלפן זיי אַרויפצואַרבע־טען זיך צו א דערפאָג.

קיין אונטערזוכונג פון פּאַסיקייט פון באַרן איז ניט געמאַכט געוואָרן. קיין פאַרזוך אויסצואַרבעטן א פּלאַנמעסיקן צו־געפאַסטן קאָלאָניזאַציאָנס פּלאַן און באַ־גרעניצן די קאָלאָניסטן צו די זעגענען צו־געפאַסט פון עקאָנאָמישן און אַגראַנאָמישן שטאַנדפּונקט, איז ניט געמאַכט געוואָרן. מען האָט געלאָזט די אימיגראַנטן אַרומ־צוואַנדערן אויף די "פריירס" מיט א קאַרטרעטער און אילוסטרירטער בראָשור וועגן די וואונדערבאַרע רייכטימער און גליקן פון מערב קאַנאַדע אין איין האַנט און א מאַפּע, ענלאַך צו א שאַך בריעט, וועלכע מערסטע פון די אימיגראַנטן האָ־בען אפילו ניט אָנגעפאַנגען צו פאַרשטיין, אין דער אַדרעס האַנט, קיין שום דאָ־לאַר איז ניט אויסגעגעבן געוואָרן פון דער רעגירונג צו העלפן די צוקונפטיקע פאַרמער, אָבער דער ווערט דער רעגירונג האָט אויסגעגעבן מיליאָנען דאָלאַר אויף צוצו־ציען זיי.

ניין אַן דרייסיק מיליאָן אקער פון דער פּרוכטבאַרסטער און נאָענטסטער לאַנד האָט די רעגירונג אויפגעגעבן צו דער האַרסאָפּס בייַ קאַמפּאַני און אין אַנדערע פון אין דער אַנבאַן געוואָרן פון דער אַנדער. אַנבאַן געוואָרן פון דער אַנדער. אַנבאַן געוואָרן פון דער אַנדער.